

DYR KING I VINDUSKARMEN

Det kan være spennende å erfarer hvordan grønnsaker blir til! La barna få være med på hele reisen og la dem kjenne på frøet, putte det ned i jorden og til slutt se det kommer frem en spire. Gir vi denne erfaringen til barna kan det være de synes det er ekstra spennende å spise selvdyrkede grønnsaker. Det å dyrke egen mat er også bra for miljøet og det kan fremme barnas matglede.

1-6 år*

Formål

I rammeplan for barnehagen, under kropp, bevegelse, mat og helse, trekkes det frem at barnehagen skal gi barna innsikt i matens opprinnelse, produksjon og veien fra råvare til måltid. Personalet skal vise barna gode verdier, holdninger og handlinger til hvordan de kan bidra til et bærekraftig samfunn. Videre skal dere også lære barna til å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Denne aktiviteten barna en begynnende forståelse om naturens ressurser. Her kan de stille spørsmål, reflektere, erfare og lage egne forklaringer på naturfenomener som dyrking. Dette kan gjøre barna bevisste og engasjerte når det gjelder egne handlinger om bærekraft og kortreist mat. Videre kan det øke barnas matglede og matkompetanse.

Utstyr:

- ☐ Frø
- ☐ Melkekartonger
- ☐ Jord
- ☐ Barnevennlige spader (kan bruke spadene fra sandkassen)
- ☐ Voksdug til underlag
- ☐ Vannkanne/sprayflaske til vanning

Forberedelse

I forkant av aktiviteten kan dere observere hvilke grønnsaker det ser ut som barna liker best, snakker og spør mest om. Start dyrkingen med utgangspunkt i det som kommer frem. Etter hvert vil dere kanskje også se at barna blir mer nysgjerrige på andre grønnsaker, frukt og bær.

Her tar vi utgangspunktet i at barna viser mye interesse og nysgjerrighet for gulrøtter. I dagene før gjennomføringen må dere ta vare på melkekartonger, slik at dere har en til hvert barn. Skyll, tørk og skjær av toppen på melkekartongen.

Gjennomføring

Start med å finne frem utstyret dere trenger for å dyrke gulrøtter. Bestem om dere skal gjennomføre selve dyrkingen inne eller ute. Barna sitter rundt en stor voksdug med hver sin melkekartong og spade. Rundt på duken kan dere lage små hauger av plantejord, og plasser ut skåler med gulrotfrø.

1. Barna fyller melkekartongen med jord. Pass på at det er 1-2 cm igjen på toppen
2. I hver kartong sår barnet 10-12 frø
3. Dekk kartongene med plast, og lag små hull. Plasser kartongene et varmt og lunt sted, for eksempel i en solfylt vinduskarm
4. Når dere har fått frem spirer flytter dere de til et kaldere, lyst sted
5. Spirer alle frøene blir det fort trangt for videre vekst. Behold de 5-6 frøene som spirer best.
6. Når det blir varmere i været, kan dere sette gulrøttene ut. Klipp da av bunnen på melkekartongen og sett den direkte ned i en jordfleck eller i en stor potte.

Samtale med barna

Snakk med barna og bli enige sammen om barnas ansvarsrolle. Skal de ha ansvar for å;

- vanne sin egen kartong?
- se etter at alt går bra, og at det spirer?
- passe på at spiren har gode vekstforhold?

Engasjer barna til å sette ord på sine egne erfaringer og tanker om dyrking av frø.

Observer og reflekter sammen om hvordan prosessen fra frø til gulrot er;

- Hva tror dere skjer med frøet når det begynner å vokse?
- Hvor lang tid tror dere det tar før vi ser en spire gro? Og til vi kan høste gulrøttene?
- Hvordan vil utseende på gulroten bli? Tror dere den er lik de vi kjøper i butikken?

Variasjon og videreføring

Barna kan dekorere sin egen melkekartong. Slik blir det lettere for dem å finne igjen sin egen melkekartong og på den måten føle et større eierskap til den.

Når dere har høstet gulrøttene kan dere videreføre aktiviteten på flere måter:

- sammenlign deres dyrkede gulrøtter med butikkkjøpte. Reflekter over likheter og forskjeller på form, størrelse og smak
- bruk gulrøttene i matlagingen. Barna får medvirke og komme med forslag på hva dere skal lage av dem: gulrotsuppe, purè, koke de, lage lapskaus, servere de oppkuttet med dipp? Her er det mange muligheter!

Snakk med barna om hvilke andre råvarer de ønsker å dyrke frem. Test ut det barna ønsker, selv om dere vet at de kanskje er vanskelig å dyrke. På denne måten får barna mer erfaring og kunnskap om dyrking av råvarer. Om dere ønsker kan dette være inngangen til et større dyrkeprosjekt.

TIPS

- Tar barna melkekartongen med seg hjem, er det viktig å sende med instruksjonshefte med forklaring på hvordan foreldrene tar vare på gulrøttene.
- Dyrker dere råvarer som vokser over jorden kan dere bruke druebokser. Det gir dere et minidrivhus med luftehull i topp og drenering i bunn.
- Er barna utålmodige på dyrkeprosessen, kan dere for eksempel så karse i bomull som kun tar noen dager.
- Ønsker dere å komme i gang med kjøkkenhage kan det være lurt å lese seg opp på det.
- Kombiner gjerne aktiviteten med «se, en spire gro!» og «gjendyrking».

